

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
İ S K İ
İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ

bir
başarı
öyküsü

İSKİ

"bir başarı öyküsü"

İSKİ hakkında genel bilgiler 11

Geçmişten günümüze İstanbul'da
temiz su ve atıksu sorunları 15

İSKİ'nin kurumsal yapısı 26

İSKİ'nin İstanbul'un sorunlarına yaklaşımı 37

Çağının ilerisinde bir kurum: İSKİ 51

Su teknolojisi54

İSKİ'nin gelecek projeksiyonu 59

İSTANBUL SU KURUMU
İSKİ
İSTANBUL SU VE KANALİZASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

* Haliç'te - Sarıyer Kuvveti

İSKİ

“bir başarı öyküsü”

Başarılar kolay elde edilmez, ardında göze gözükmeyen alınteri, çaba ve azim vardır. İnanç olmadan, adanmışlık olmadan başarı gelmez. Bu nedenle başarı emeğin, alınterinin ve yaptığın işe duyduğun yürek dolusu inancın meyvesidir.

İstanbul'un başarıları ancak ona duyulan tutkulu bağlılık, ona duyulan sarsılmaz inançla ve tüm bunların ürünü olarak iyi düşünülmüş, iyi planlanmış adımlar ile mümkün olabilir. İstanbul'u sevmek, ona tutku ile bağlanmak, her bir semtini, hatta taşını benimsemek, sevmek işin yarısı ise, diğer yarısı çalışmak, ama yorgunluk nedir bilmeden çalışmak ve bu çalışmayı bir zahmet değil de bir zevk edinmekle olanaklı olabilir.

İstanbul dünyanın su zengini metropolleri ile kıyaslandığında su kaynakları bakımından çok zengin bir bölgede yer almaz, ama İstanbul'a gönül veren yöneticiler tüm bu olanaksızlıklar içinde İstanbul'un su zengini bir şehir gibi hayat sürdürmesi için büyük bir tutku ve inançla çalışmaktadırlar.

İstanbul'un 10 yıldan fazla bir zamandır su sıkıntısı yaşamadan, üstelik dünyada su sıkıntısının giderek arttığı bir zamanda, günlük yaşamını sürdürebilmesi de azimle, çabayla, alınteri ile ama hepsinden önemlisi inançla mümkün oldu. Böylece, bu kent, tekniğin ve akılcı yönetimin elbirliğiyle Avrupa'nın ve dünyanın en çok ilgi çeken kentlerinden biri haline geldi.

Tüm bu çabalar sonucu İstanbul, su yönetimi bakımından dünyanın en başarılı üç kentinden biri haline geldi. Bu kitapçıkta anlatılanlar İstanbul'da tatlı bir yorgunluk ve sarsılmaz bir inanç ile elde edilen bir başarının serüvenini anlatıyor siz İstanbullulara. Tüm bu başarıları okudukça, sizler de bu kentte yaşamaktan, böyle bir su kurumuna sahip olmaktan dolayı gururlanacaksınız. Bu başarıda emeği olanları kutluyorum.

Kadir TOPBAŞ
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Terkos Barajı

İSKİ
Genel Müdürlüğü binası
Kağıthane.

İSKİ hakkında genel bilgiler

Su... Bir diğer adıyla ab-ı hayat. Su, yaşam sevinci demektir. Doğumu, hayatı ve ölümü kuşatan bir özdür. Her şeyi; şehirleri, insanları, hayatı önceleyen... Yokluğunda değerini anladığımız hazinedir su, kentlerin, kıyısında kurulduğu pırıltıdır. Mahrumiyeti ıssızlık ve güçsüzlük, şeffaflığıysa ardındaki mutluluğu ve duruluğu simgeleyen gülümsemedir. Peki, ama bu hayat suyuna nasıl erişiyoruz acaba? Bize onu kim sağlıyor ve nasıl ulaştırıyor? Doğrusu, bu devasa işin arkasındaki onca emeği, yatırımı, tasayı pek bilmiyoruz. Sadece sık sık duyuyoruz İSKİ adını. Fatura yatırmak için sıraya girdiğimiz gişelerde, İSKİ'nin ne olduğunu, ne yaptığını çok da düşünmeyerek, beklemekten sıkılıyoruz. Onun, yokluğunda hayatımızı sonlandıran suyu bize bulduğunu, kıt kaynakları çoğalttığını ve en kaliteli biçimde bize ulaştırdığını düşünmeden, sadece bütçemizin bir parçasını bizden alan fatura yatırma telaşını yaşıyoruz. Oysa, İSKİ neredeyse hayatımızın merkezinde yer alıyor. Bize su buluyor ve hayat veriyor. İSKİ'nin

Ömerli İçme suyu arıtma tesisi

"bir başarı öyküsü"

işinin ne kadar ağır olduğu ortada. Çünkü, su sadece yaşamsal bir ihtiyaç değil, aynı zamanda bir insan hakkıdır. Öyleyse, İSKİ bu hakkı vermelidir insanlara. Ama bir taraftan da uğraşılması gereken öyle çok detay bulunuyor ki İSKİ'nin görevleri arasında... Çok sayıda zorlu ve bilmediğimiz detay İSKİ'nin el atmasını bekliyor. Oysa biz, gözümüze çarpan binalar ve tesisler, kazıların ardındaki gayreti çoğu kez hissedemiyoruz bile.

Ne yazık ki, bugün dünyada 1 milyar 300 milyon insan içecek sağlıklı sudan yoksun yaşıyor. Herkes bizim kadar şanslı değil. Sanıyoruz ki, su doğada yeterince bulunur ve kolayca musluklarımızdan akar. Oysa, hakikat çok farklı. Bir kere, giderek artan nüfus, hayatımızın çeşitlenmesi, üretimi suya bağlı kullandığımız araç ve gereçlerin gündelik hayatımıza derinden nüfuzu, kişi başına su tüketiminin hızla artışı bile düşündürmüyor bizi. Önceki yüzyıla göre hayat standardımızın yükselmesi ve yaşam biçimimizin değişimi suya olan ihtiyacımızı da artırıyor.

Öte yandan, sanayileşmenin de hızla arttığını görüyoruz. Fabrika bacaları dumanını salıyor, sera gazlarının neden olduğu küresel ısınma ve iklim değişiklikleri ve nihayet yeraltı sularının kimyasal madde kullanımıyla hızla kirlenmesi suyu eksiltiyor her geçen gün. Kimilerince “beyaz

“bir başarı öyküsü”

petrol” diye tanımlanan suyun değeri bütün dünyada gide-
rek artıyor böylece. Önümüzdeki yüzyılın su savaşlarına
gebe olması ve suyun, medeniyetlerin oluşumundaki başat
rolü akıldan çıkarılmadan suyu bulma, koruma, temizle-
me, ve arıtarak tekrar doğaya verme vatandaşlara ulaştır-
ma görevi İSKİ'ye büyük bir sorumluluk yüklüyor. Peki,
İSKİ nedir? Nasıl oldu da, tarihi boyunca hissetmediği öl-
çüdeki büyük susuzluğu İSKİ sessiz sedasız gündemden
çıkardı?

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi İSKİ, kurulduğu 1981
yılından beri içme ve kullanma suyunun yeraltı ve yerüstü
kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtıl-
ması için gerekli her türlü tesis, etüt ve projeyi yapmak ve
yürütmekle yükümlü olarak işlev görüyor. Kurulan tesis-
lerin onarım ve bakımı da yine İSKİ'nin görevleri arasın-
da yer almakta. İSKİ, kullanılmış suları yerleşim bölgele-
rinden uzaklaştırılması ve en az zararla boşaltma yerine
ulaştırılması için gerekli tesisleri kuruyor ve yeni projeler
geliştiriyor.

İSKİ, bölge içindeki su kaynaklarının deniz, göl, akarsu
yataklarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve sa-
nayi atıklarıyla kirletilmesine, bu kaynaklarda suların kay-
bına veya azalmasına yol açabilecek faaliyetleri engelle-

“bir başarı öyküsü”

"bir başarı öyküsü"

meye çalışıyor. Bunun için her türlü teknik, idari ve hukuki önlemleri alıyor.

İSKİ böylece, 6504 km²lik hizmet alanındaki yaklaşık 4 milyon aboneye hizmet vermek için gayret ediyor. Çok değil, daha 20 sene önce İstanbul'da yaşanan susuzluğun bugün akla bile gelmemesinde İSKİ'nin olağanüstü rolü ve etkinliği açık ortada durmaktadır; fakat, pek çoğumuz bunları bilmiyor, hatırlamıyor veya umursamıyoruz. Sanıyoruz ki, su her zaman bolca bulunan bir maddedir ve ulaştırılması da gayet kolaydır.

Geçmişten günümüze İstanbul'da temiz ve atıksu sorunları

İstanbul... Yüzü adeta yeni kurulmuş gibi ışıltılı şehir... Dünyanın oluşumundan beri soluk alıyormuş gibi canlı, medeniyetler beşiği... Doğu ile Batı'nın, Güney'le Kuzey'in arakesiti. Güçlü bir kavşak; kültürel, siyasi, ticari bir cazibe merkezi, Yedi Tepeli silüetine eklenmiş Altın Boynuz'u ve Boğaz'ıyla geçmişin en nadide emaneti ve geleceğin hayal şehridir.

Peki, bu masal kentinin zorlukları nelerdir? Şehrin dışındaki ormanlık ve dağlık alanlardan su getirmenin külfeti ve her geçen gün artan nüfus kentin kuruluşundan bugüne kadar su sorununu hep başköşeye yerleştirdi. Farklı kıtaların kavşak noktası olan bu kent hep su ile varoldu. Suların çevrelediği, vadi içlerindeki akarsuların kıyılarında su ile yaşama kültürü var olageldi. Suyla bütünleşen bu şehirdeki her mekân su ile arasında özel bir bağ oluşturdu. Bahçelerdeki fiskiye ve havuzlar, İstanbul'un en uzak semtine kadar yayılan çeşmeler su zevkini hiç eksik etmedi. Ancak, yıllar boyunca da bu kent kendisi-

ni yönetenleri hep su sorunuyla kemirdi durdu. Su nereden bulunacak ve getirilecekti? Binlerce yıllık bu soru adeta şehre sahip olmanın diyeti gibi yöneticilerin kâbusu oldu.

Paleolitik Çağ'da kurulduğu ve ilk yerleşiminin Küçükçekmece civarında olduğu bilinen kent çeşitli milletlerin egemenliğini yaşadıktan sonra Roma'ya bağlandı. Roma döneminde su ihtiyacı kuyulardan, küçük membalardan ve sarnıçlardan sağlanmaktaydı. Tarihteki ilk isale hattının inşası M.S. 117 yılına kadar iner. Ancak, Haliç'in kenar mahallelerine su sağladığı bilinen bu suyolundan, ne yazık ki, günümüze hiçbir kalıntı ulaşmamıştır. O güne kadar yeraltı suyunu kullanan halkın kavuştuğu bol su, şehri daha da cazip hâle getirdi. Artan nüfusun su ihtiyacı yıllar boyunca açılan isale hatlarıyla karşılanmaya çalışıldı. İstanbul'un başkent olmasından sonra inşa edilen, döneminde dünyanın en uzun suyolu olan yapı Istrancalar'dan Edirnekapi'ya kadar uzanıyordu. Bunu

Bozdoğan Kemer

diğerleri izledi. Özellikle de Halkalı'dan Beyazıt'a uzanan yolla Belgrat Ormanları'ndan Sultanahmet'e uzanan yol su sorununu kısmen de olsa halletmiş gibiydi. Bentler ve kemerlerle beslenen bu yollar kuruluşundan beri başkent olan bu kentin en önemli yapılarındandı. VII. yüzyıldan başlayarak kenti ele geçirmeye yönelik saldırılar sonucunda, kemerlerin ve isale hatlarının tahrip edilmesi Bizans döneminde suyun kent içinde muhafazasını gerektirdi. Bundan sonra, üstü açık veya kapalı sarnıçların yapımı hız kazandı ve sur içindeki çok sayıda sarnıçlar kenti sur dışındaki su kaynaklarına bağımlı olmaktan kurtardı. Bazı evlerin bodrum katlarında bile inşa edilen sarnıçlar susuzluğa çare olarak esaslı işlevler gördü. Kuraklık ve savaş dönemlerinde büyük fayda sağlayan üstü kapalı sarnıç sayısı 70'i geçti. Üstü kapalı sarnıçların en ünlüleri Yerebatan Sarnıcı, Binbirdirek Sarnıcı ve Acımusluk Sarnıcı'ydı. Açık sarnıçlar arasında ise bugünkü adlarıyla Vefa Stadı, Çukurbostan ve Altımermer sarnıçları en önemlilerdendi. Osmanlı döneminde çeşitli onarımlar geçiren bu sarnıçlar bir süre daha hizmet ettiler.

Kapalı sarnıçları bir süre kullanan Osmanlılar esas olarak eski suyollarını ıslah ederek ve yeni yollar açarak su sorununu çözmeye çalıştılar. Fatih'in her alanda başlattı-

"bir başarı öyküsü"

"bir başarı öyküsü"

ğı yeni imar hamlesinin ilk sırasında da hep bu yollar yer aldı. Belgrat ormanlarından gelen yolun ıslahı büyük titizlikle sonuçlandırıldı. Onarım sırasında 21 kemer de yeniden yapıldı. Sürekli devinim hâlinde olan ve akan suyun daha sağlıklı olacağına duyulan inançla akarsular ve yeni su kaynakları devreye sokuldu. Çok sayıda yeni kemer inşa edildi. Sebiller, çeşmeler, şadırvanlar, fiski-yeli havuzlar ve bentlerle kent yeni bir çehreye kavuştu. Sulanan bostanlar ve saray bahçeleri güller, sümbüller ve bin bir türlü çiçekle donatıldı. İçme suyu şebekesi inşa edildi. Suya verilen önemin kanıtlarından biri de Mimar Sinan tarafından kazandırılan Kırkçeşme Suları için harcanan akçelerin o dönem için akıl almaz büyüklükte olmasıdır. Öte yandan, İstanbul aynı zamanda "çeşmeler kenti"dir. Su yerine adeta süs akan bu çeşmeler estetik katkılarıyla da sivrilmişlerdir. Evliya Çelebi, Seyahatnamesi'nde Fatih'in 200, II. Bayezid'in 70 ve Kanuni'nin 700 çeşme yaptırdığını yazar. Lale devri padişahı III. Ahmet'in yaptırdığı çeşme sayısıysa 133'tür.

Mesire yerleri, sandal sefaları... Ve bir su kenti olarak sivrilen İstanbul... Eski gravürlerde gördüğümüz gibi, suyla bütünleşen bir gündelik hayata sahipti İstanbul. Bu su medeniyeti Osmanlı döneminde serpilmeye devam etti. Bütün nezaketiyle Boğaz'da ışıldayan mehtap, züm-

Sultan Abdülhamid Çeşmesi

"bir başarı öyküsü"

rüt ormanlarından gelen bülbül sesleri, sazlar ve şarkıların eşlik ettiği serin akan su... Suyolu Nazırlığı'nın kurulması suya verilen önemin simgesi gibiydi. Halkalı, Kırkçeşme suları bütünüyle değerlendirildi. 18. yüzyılın sonuna kadar Halkalı suları 17 suyuyla şehrin mahallelerine su sağladı. Kanuni'nin yaptırdığı Süleymaniye suyuyla şehrin suya doymasını kolaylaştırdı. Öte yandan Boğaziçi'nin bütün su kaynakları hizmete alındı, dahası o döneme kadar hiçbir isale hattı yapılmayan Üsküdar'a 35 yeni isale hattı inşa edildi. Taksim, Hamidiye suları ile her iki yakadaki memba suları devreye sokuldu. Su şebekelerinin evlere ulaşmadığı yörelerde sakalar ihtiyaç sahiplerine su dağıtıyordu. Atlı ve yaya olarak çalışan bu sakalar geçimlerini de böylece sağlıyorlardı.

Ne var ki, bu su bolluğu uzun sürmedi. 19. yüzyılda kent çehre değiştirmişti. Artan nüfus ve daha önemlisi yükselen çok katlı binalar basınçlı su ihtiyacını doğurdu. İlk su şirketleri böylece doğdu. 1869'da Sultan Abdülaziz, imtiyazının Fransızlarda olduğu Dersaadet Anonim Su Şirketi'nin (Terkos Şirketi) kurulmasına karar verdi. Böylece bu şirketin memba, dere ve yeraltı sularını toplayıp isale etmesi ve Terkos Gölü'nden alınacak suyun arıtılarak şehre verilmesi sağlandı. 1883'te Terkos Terfi Merkezi kuruldu. 1926'daysa Kâğıthane sırtlarındaki ilk

su arıtma tesisi inşa edildi. 1888 yılında Anadolu yakasında kurulan şirket Elmalı Barajı'nı inşa etmişti. Bunu arıtma tesisi, terfi merkezi ve Bağlarbaşı'na kadar uzanan isale hattıyla su deposu takip etti. Ayrıca, Anadoluhisarı'ndan Bostancı'ya uzanan su şebekesi de bu dönemde döşendi. Böylece, her iki yakada kurulan su arıtma tesisleri sayesinde İstanbullular ilk kez klorlu suyla tanışmış oldu. Bir türlü çözülemeyen su sorunu ve kârların yabancılara akması sonucunda bu şirketler Cumhuriyetin kuruluşuyla önce Üsküdar-Kadıköy Su Şirketi'ne, 1937'de de kurulan İstanbul Sular İdaresi'ne devreldi.

Sular İdaresi mevcut tesislerin kapasitelerini artırarak işe başladı. İsale hatları takviye edildi. Buharlı pompalar yerlerini elektrikli olanlara bıraktı. Artezyen kuyular açılarak Terkos-Silahtarağa arasındaki enerji nakil hattı devreye sokuldu. DSİ tarafından Ömerli Barajı inşa edildi. Adalar'a su şebekesi ve terfi merkezleri kuruldu. Elmalı Deresi üzerine yapılan ikinci baraj ve terfi merkezlerinin elektrikli motopomplarla takviye edilmesi suyu kanatlandırmaya yetmedi. Su şebekeleri yaygınlaştırılmış olsa da, 1950'li yıllarda başlayan göç dalgası kenti birkaç on yıl sonra ciddi bir su sorunuyla karşı karşıya bıraktı. Musluklardan akan su içilemiyordu. Sanayinin

"bir başarı öyküsü"

Sultan Ahmed Çeşmesi

gelişimi ve göçle artan nüfus sıkıntısını daha da artırıyordu. İstanbul susuzdu artık. Su belirli saatlerde akıyordu. Kent sakinleri gece yarısı yataklarından kalkıp bidonlara su dolduruyorlardı; çünkü, suyun bir daha ne zaman akacağı bile bilinemiyordu. Taşdelen, Kayışdağı ve Hamidiye sularına erişenler kendilerini şanslı sayıyorlardı. Çok kişi kişisel imkânlarıyla balkonlarına ya da çatıya su depoları yaptırmıştı. Ne zaman geleceği belli olmayan suyun biriktirildiği depoların yanı sıra, bütün ev halkının kalkıp bidonlara, kap kacaklara doldurmaları hayatı yaşanmaz kılıyordu. Kaybolan sadece su değil, su medeniyeti ve kültürüydü aynı zamanda.

Evet, İstanbul'un ruhu olan su kaybolmuştu. Altyapısı hazırlanmamış varoşlardaki gecekondu mahalleleri hizmetin götürülmesini daha da zorlaştırmıştı. Suyu hasret kent can çekiyordu. Nüfus artmış, taşı toprağı altın olan kente hücum gündelik hayatın hatırı sayılır ölçüde değişmesiyle sonuçlanmıştı. Modern hayat biçimleri suyu öne çıkarmasına rağmen, su her zamankinden daha çok lazımdı ama yoktu. Kanalizasyon hizmetlerindeki eksiklik, atık suların derelere karışması, derelerdeki pis kokular, deniz suyunun kirlenmesi, plajların bir bir kapanması ve bunların yanında, yeni yatırımların bir türlü devreye girmemesi, eldeki kıt kaynakların çarçur edil-

"bir başarı öyküsü"

mesi susuzluğun önümüze çıkaracağı ölümcül sonuçları görmemize engeldi. Tehlike kapıdaydı.

İstanbul, suyun ruhunu verdiği İstanbul yitip gitmişti. Osmanlı döneminde en ileri teknolojiyle taşınmış su, bu defa nasıl bu devasa kente yetecek kadar biriktirilecek ve insanlara ulaştırılacaktı? Gündelik beklentilere değil aynı zamanda gelecek hayallerine uzanan bir serüvene nasıl yataklık edecekti?

Sadece temiz ve kaliteli suya erişimi değil, aynı zamanda Haliç'i kurtarmak, su havzalarını ağaçlandırmak, atık su sorununu kökten çözecek perspektifle borç batağındaki kurumun kaybolan iti-

Belgrad Ormanı

barı da geri alınacaktı. İşe bilimsel ve akılcı projelerle başlandı. Hepimiz, sık sık kazılan yollara dikilen İSKİ tabelalarından şikâyetçi olduğumuzda bunun anlamını düşünmedik genellikle. Sabah kalkınca yüzümüzü yıkarken akan suyun verdiği rahatlık ve ferahlık duygusunun arkasındaki onca çileyi görmedik belki, ama örümceklerin ve çöplerin mekân tuttuğu çeşmeler, yosun tutmuş ve çürümüş borular, boynu bükük çiçekler ve ağaçlar bir bir kaybolduğunda farkında olmadan suyun rahmetini anımsadık. Kurulan tesisler yeniden yaşanabilir bir kente dönüşen İstanbul'un müjdecisi oldu.

İşte bu, üstesinden gelinemez gözüyle bakılan su sorunu İSKİ'nin yatırımlarıyla kısa bir sürede tamamen ortadan kalktı. Nihayet, şimdi İstanbul kenti içilebilir suyu, keyifle yüzülebilir denizleri, korunan su kaynaklarıyla modern bir kent kimliğine bürünmüş duruyor. Mimari dokusunun ayrılmaz parçası olan çeşmelerinden su akıyor. Taşıdığı insan renkliliğine suyun bahsettiği mutluluğu ekleyerek geleceğine güvenle bakıyor.

"bir başarı öyküsü"

İSKİ'nin kurumsal yapısı

İlkin

İstanbul Valiliği denetiminde olan, ancak 1984'te İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesine alınan İSKİ'nin hizmet sahası İstanbul Büyükşehir Belediyesi hizmet sahasıdır. 5216 sayılı kanunla, Büyükşehir sınırlarının İstanbul il sınırı olarak kabul edilmesiyle İSKİ'nin hizmet sahası da büyümüştür. İSKİ halen, bağımsız bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir kuruluştur.

İSKİ'nin yönetsel şeması, Büyükşehir Belediyesi Meclis Üyelerinden oluşan Genel Kurul'a bağlı Yönetim Kurulu, İçişleri Bakanı'nın atadığı Genel Müdür'ün yönetiminde 4 genel müdür yardımcılığı, daire başkanlıkları, müdürlükler ve şube müdürlükleri şeklinde yapılanmıştır. İlgili daire başkanlıkları ve görevlerini kısaca şöyle ifade edebiliriz:

Personel Daire Başkanlığı, memur ve işçilerin kanunlar ve ilgili mevzuat çerçevesinde tayin, terfi, nakil, istifa, işten çıkarılma, taltif, tecziye, izin, hastalık, emeklilik işlemlerini yürütmek ve personelin özlük muameleatı ile ilgili bütün işlemlerin yapılmasını, memurlar için yıllık sicil raporlarının tanzim

İ
S
K
İ

"bir başartı öyküsü"

edilmesini ve muhafazasını sağlamak, personel sicilleri ile ilgili her türlü işlemleri yürütmek, personel dosyaları ve gizli sicil kayıtlarını tutmak, memur ve işçilere ait yıllık kadroları, dairelerin tekliflerini gözönünde tutarak tanzim etmek ve ilgili mercilere onaylatmak, personelin ücret ve ücrete esas teşkil edecek kayıtlarının muntazam olmasını sağlamak, ücretlerle ilgili gerekli bilgileri zamanında ve doğru olarak ilgili Daire Başkanlığına bildirmek, işçilere ait sözleşme çalışmalarını kanunlar çerçevesinde, kuruluş imkanları gözönünde tutarak yapmaktan sorumludur.

Eğitim Kültür Ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, İdareye gelen ve giden evrakın kaydını, sevkini ve takibini, personelin eğitimi konusunda lüzumlu araştırmaları yapmak suretiyle tatbikatta bulunmak, Temel Eğitim ve Hizmetiçi eğitimi tanzim etmek İSKİ ile alakalı bütün sosyal işleri (Personel taşımacılığı dahil) yapmak ve Genel Müdürlüğe teklif getirmekle görevli ve mes'uldür.

Müşteri Hizmetleri Daire Başkanlığı, müşteri müracaatlarının tetkik, neticelendirilme ve cevaplandırılması, müşterilerle mukavele akdi ve feshi, müşterilerin sarfiyatının tespiti ve bedellerinin tahakkuk, tahsil ve kontrolü ile bu işlere ait bütün hesapların tutulması, lüzumlu istatistiki bilgilerin hazırlanması, gereken hallerde müşteri sularının kapattırılıp açtırılması, depozito alınması, icabında sayaçların değiştirilmesi, müşteri-

"bir başarı öyküsü"

lere ait sair masraflarının tahakkuk ve tahsil işlerinin yürütülmesi, ihtiyaç duyulduğunda hizmetlerin ihale suretiyle yaptırılmasıyla görevlidir.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, İdarenin bilgisayarla yürütülmesine karar verilen işlerinin kapasite ve niteliklerine göre bilgisayar donanım ihtiyacını tespit etmek, gerekli donanımlarının teminini sağlamak, kurulmuş sistemlerinin işletim ve bakımını yapmak veya yaptırmak, bilgisayarla yürütülecek işlerin sistem analizlerini yapmak, gerekirse üst yönetimle görüşüp uygulama kararlarını aldırarak, programlarının yazılarak işlemin bilgisayarla yürütülür hale getirilmesini sağlamak, mevcut programların bakımını yapmak veya ihale yoluyla işleri yaptırmak ve bunların kontrolünü yapmakla yükümlüdür.

İdari Ve Mali İşler Daire Başkanlığı, İdarenin

bütün gelir-gider menkul ve gayri menkul kıymetlerin muhasebesini tutar, İdare nakdinin ve kıymetli evrakın kasa, banka ve defterlerdeki hareketini idare ve takip eder. Aylık mizanları ve ücret tutarlarını, senelik bütçe bilanço unsurlarını hazırlarlar. Bütün personelin aylık ücret tediyesini temin eder. Ana ve tali defterlerde muhasebe usul ve kaidelerine göre muameleleri yürütür, istatistiki bilgileri toplar.

Ticaret İşleri Daire Başkanlığı, İdareye ait bütün alım, satım ve “İdare vasıtalarıyla temin edilemeyen” nakliye işlerini yapar. Bu işlere ait diğer muamelelerin tedviri, şartname ve ihale dosyalarının tanzimi, kat'ileşen sipariş ve ısmarlamanın bizzat ifası, mübayaa edilen malların tesellüm ve muayenelerinin yapılması gerekli, olanların sigorta ettirilmesi, İdare tarafından yurtdışından temin edilecek malzemelere ait ihale, ithal ve gümrük

Kız Kulesi

işlerinin tamamlanması ile bu malzemelerin yurt dışından ambarlarımıza kadar nakliyesinin ve sigorta işlemlerinin yürütülmesinden sorumludur.

Planlama Ve Proje Daire Başkanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının sınırları içerisinde bulunan yerleşim alanları ve Bakanlar Kurulu kararları ile bağlanan belediye yerleşimlerinin su ihtiyaçlarının karşılanması ve atıksu kirliliğinin önlenmesi, her türlü baraj, tasfiye tesisi, pompa istasyonu, depo, şebeke hattı, tali ve ana kollektör, tünel, işletme binası ve ekipmana ait İstanbul'un geleceğe matuf uzun vadeli planlaması ve yağmursuyu taşkınlarını önleyici projeler ile dere ıslah projelerin yapılmasını sağlamaktan sorumludur.

Emlak Ve Kamulaştırma Daire Başkanlığı, İSKİ'nin kısa, orta ve uzun vadeli yatırım programına paralel olarak yatırımcı daireler tarafından kamulaştırılması istenen yerlerin yatırım projelerine göre ilgili yatırımcı daire tarafından hazırlanan, hazırlatılan kamulaştırma planlarına göre kamulaştırma işlemlerini belli bir program dahilinde yürütür. Yüzeysel su kaynaklarının mutlak koruma alanı içinde kalan gayrimenkulleri ilgili dairenin talebi istikametinde kamulaştırır. Kamulaştırma tesis hak ve imtiyazlarıyla ilgili her türlü çalışmalarda ilgili dairelerle işbirliği yapar.

Su İnşaat Daire Başkanlığı, Planlama ve Proje Daire Ba-

"bir başarı öyküsü"

"bir başarı öyküsü"

kanlığının hazırladığı projelerden yapılması karara bağlanan veya Yönetim Kurulu tarafından yapılmasına karar verilen işlerin (inşaat, tesis ve binaların bakım-onarım işlerinin) gereğine göre ihale yolu veya emanet usulü ile yapılımlarını teminen birinci keşif ve şartnamelerini ve ihale evrakını hazırlamak, işleri kontrol etmek, istihkak raporlarını tanzim etmek, işlerin sonunda kati hesapları çıkartmak, muvakkat ve kati kabul işlemlerini yapmak ve emanet işlerini yürütmekle yükümlüdür. İdare tarafından yaptırılarak servise açılanlarla birlikte İdareye ait bütün tesis ve binaların bakım, tamirat, tevsi ve tadili için gerekli plan, keşif ve şartnameleri hazırlayarak işi yaptırmakla vazifelidir.

Atıksu İnşaat Daire Başkanlığı, Planlama ve Proje Daire Başkanlığının hazırladığı projelerden, yapılmasına karar verilen işlerin uygun ihale usulü yoluyla yapımı ve kontrolü için, ihale dosyalarını hazırlar, işlemlerini yapar. İnşaatları gerçekleştirir. İşlerin ve hizmetlerin sonunda kesin hesaplarını çıkarır geçici ve kesin kabulleri yapar.

Araştırma Planlama Koordinasyon Daire Başkanlığı, İSKİ'nin görev alanı dahilindeki yerlerin su ihtiyacının karşılanması ve çevre kirlenmesini önlemeye matuf her türlü çalışma ile baraj, tasfiye tesisi, terfimerkezi, su haznesi, şebeke hattı, işletme binası, iş atölyeleri ve ekipmanların verimli çalışmasını sağlayacak gerekli araştırmaları yaparak veya yaptırarak;

problemlerin hal çarelerini rapor halinde Genel Müdürlüğe sunmak görevlidir. İsale hatları, şebeke ana ve tali boruları, arıtma tesisleri, terfi merkezleri, gömme su deposu, ambar, atölye, sosyal tesis ve muhtelif hizmet binaları ile bunlara ait her türlü bilgiyi ihtiva eden envanterleri hazırlamak ve takip etmek, hazırlanan şartname, yönerge ve yönetmelikleri uygun hale getirmek ve onaya sunmakla yükümlüdür.

Su İsale Ve Dağıtım Daire Başkanlığı, çapı 400 mm.ye eşit ve 400 mm.den büyük, mevcut ham ve temiz su boru isale hatları, galeri, açık kanal ve ana su haznelerinin bakımı, onarımı ve işletilmesi, yeni isale hatlarının döşenmesi, eski ve devamlı arıza yapan isale hatlarının yenilenmesi veya ihale yoluyla yaptırılması, güzergah değişimi, gereken yerlerde boru deplaseleri, her çapta çelik boru arıza onarımı ve bakımını diğer yatırımcı daireler tarafından döşenen isale ve şebeke borularının mevcut isale hatlarına bağlantılarının yapılması, isale hatları güzergahı ile koruma bantlarını işgal veya tecavüzlere karşı korunması ve bu maksatla kontrol ve denetimlerin yapılmasından sorumludur.

Suyun dağıtımı ve kumandasını yapmak gayesiyle SCADA (Merkezi Su Kumanda Sistemi) sisteminin işletilmesi ve genişletilmesi, bu sistem vasıtasıyla şehrin su kaynakları ve dağıtım sisteminin bilgisayara bağlı olarak devamlı takip edilmesi, bilgi toplanması ve toplanan bilgilerin değerlendirilme-

"bir başarı öyküsü"

"bir başarı öyküsü"

si ve denetlenmesi, uzaktan kumanda fonksiyonlarının yerine getirilmesiyle yükümlüdür.

Su Arıtma Daire Başkanlığı, su tasfiye tesisleriyle ilgili olan barajları işletmek, barajlardan tasfiye tesislerine gelen hamsuyu, tasfiye tesislerinde sağlık şartlarına uygun hale getirerek şebekeye vermek, şehre verilen suyun tasfiye tesislerinden itibaren şehir şebekesinin en uç noktalarına kadar sağlık şartlarına uygunluğunu kontrol etmek, içme ve kullanma suyu temin edilen kaynaklardan, tasfiye tesislerinden, vakıf sular ve yer altı su kaynaklarından belli periyotlarla numuneler alarak kimyasal bakteriyolojik analizlerini yapmak, analiz neticelerini değerlendirmekten sorumludur.

Atıksu Arıtma Ve Ruhsat Denetim Daire Başkanlığı, atıksu arıtma konusunda, kanuni yetkiler içerisinde İstanbul'un gelişmesini değerlendirerek kısa, orta, uzun vadeli stratejik planlar hazırlamak, endüstriyel atıksu kaynaklarının tespit ve kontrolü ile endüstriyel kirlenmenin denetim altına alınmasını sağlamak, İSKİ'nin yetki ve sorumluluk sahası içerisinde Gayrisihhi Müesese görüşü almak ve/veya atıksu arıtma tesisi kurmak (inşaat) üzere İdareye başvuruda bulunan gerçek ve tüzel kişilerin müracaatlarını, yürürlükteki kanun, yönetmelik ve yönerge esaslarına göre neticelendirerek görüş bildirmekten sorumludur.

Elektrik Ve Mekanik Daire Başkanlığı, İdarenin mes'uliyet sahasında bulunan bütün tesislerin elektrik ve mekanik sistemlerinin temini, montajı ve eskiyen sistemlerin yenilenmesi ile tamir bakımını, enerji nakil hatları, trafo merkezleri ve elektromekanik teçhizatları besleyen enerji sistemlerine ait her türlü elektrik işlerini elektrik sözleşmelerini yapma işlerini, her türlü mekanik işleri, doğalgaz işlerini ve doğalgaz sözleşmelerini yapma işlerini, idare bünyesindeki araç ve iş makinelerinin temini, araç kiralama, araçların tamir bakımları, bunların trafik ve sigorta işlerini, iş makinelerinin yıkım, dere temizliği v.b.muhtelif işlerde kullanılmasını, İdareye ait bütün tesislerin inşaat yönünden tamir ve bakımlarının yapılması, yeni bina, duvar, telçit işlerinin yapılması ağaçlandırma ve peyzaj faaliyetlerini, İdarenin her türlü haberleşme (Telefon, Cep Telefonu/Telsiz, Data Hatları, Elektronik cihazlar v.b) faaliyetlerinin yürütülmesi gibi muhtelif işleri öncelikle kendi atölye imkanları ve personeli ile yapmak ve yürütmekle yükümlüdür.

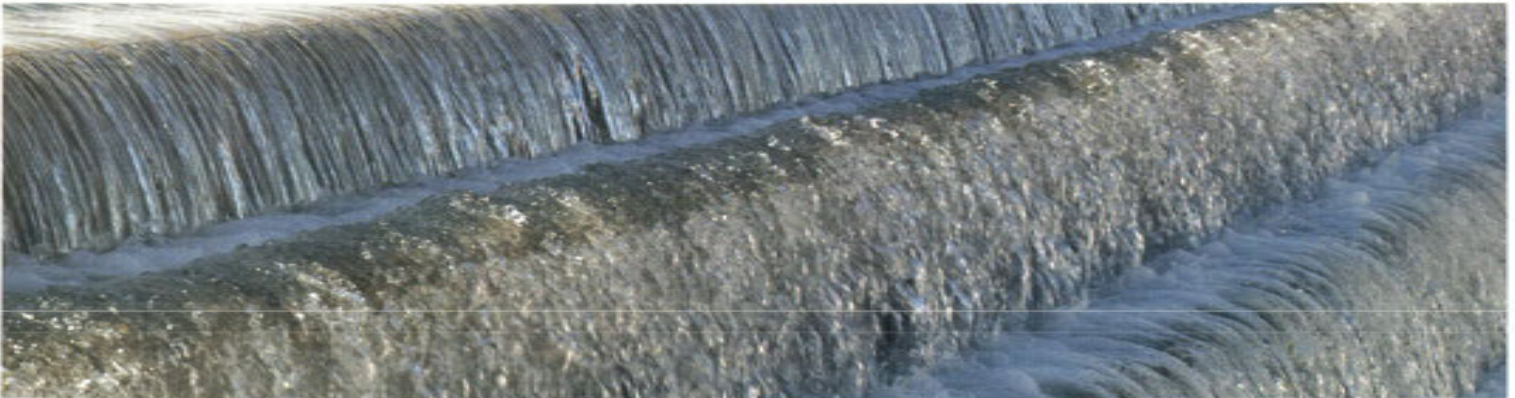
Atıksu Arıtma Daire Başkanlığı, Atıksu Arıtma Daire Başkanlığı tarafından İSKİ mes'uliyet alanında inşaatları gerçekleştirilen veya İSKİ tarafından devir alınan, geçici-kesin kabulleri yapılarak teslim edilen her türlü atıksu tasfiye (biyolojik, ön tasfiye, paket tasfiye gibi...) tesisleri, atıksu terfi merkezleri ile bu tesislerin çıkış hatları ve deniz deşarj hatlarının işletilmesi, periyodik ve dinamik koruyucu bakım ve onarım-

"bir başarı öyküsü"

larının yapılması, bu maksatla ileriye matuf orta ve uzun vadeli programların hazırlanması, öncelik ve önemlerinin tespit edilmesi ve eksikliklerinin giderilmesiyle görevlidir.

Kanalizasyon Daire Başkanlığı, İSKİ hizmet alanı içinde bulunan 700 mm. ve daha büyük çaplı kollektörleri işletir. Bu maksatla kollektörlerin bakımı, onarımı ve temizliğini yapar. Yağmursuyu kollektörlerinin ve derelerin temizliği ve onarımı için, ilgili Belediye ve kuruluşlarla işbirliği yapar ilgili Belediyelerin Encümen Kararı almaları ve 2560 sayılı yasanın ilgili hükümlerini kabul etmeleri şartı ile yağmursuyu kollektörlerinin, derelerin temizlik ve onarımını yapar. Atıksu, yağmursuyu, karışık sistem çalışan kollektörlerin, derelerin işletmelerini, temizliklerini, bakım ve onarımları ile bu sistemlerin açık kesitten kapalı kesitlere giriş noktalarında bulunan ızgara, taş ve kum tutucularının temizlik ve onarım işlerini yapar.

İçme suyu arıtma tesisi

Şebekeler Daire Başkanlığı, İSKİ Şube Müdürlüklerinin bölgelerine gelen içme suyunun müdürlüklerin mıntikalarındaki taksim ve dağıtımını yapmak, dağıtım programlarını tanzim etmek. Terfi istasyonlarının çalışma saatlerini tespit etmek. Su haznelerine gelen suyun depolanması için çalışma yapmak, yangın halinde, su şebekesinden yangın mahalline gereken suyu sevk etmek. Bu işlerde Elektrik ve Mekanik Daire Başkanlığı, Su İsale ve Dağıtım Daire Başkanlığı ile İSKİ Şube Müdürlükleri arasında lüzumlu koordinasyonu sağlamak. Su şebekesi bulunmayan bölgelere, çeşitli sebeplerle su alamayan yerlere ve gerektiğinde resmi kurumlara tankerle su dağıtımını için protokol düzenleyerek su temin etmekten sorumludur.

Kanal Ruhsat Daire Başkanlığı, Atıksuların Kanalizasyon Şebekesine Deşarj Yönetmeliği, Tarifeler Yönetmeliği, İçmesuyu Havzalarını Koruma Yönetmeliği hükümlerine göre Ruhsat Müdürlükleri tarafından İSKİ görüşünün verilmesini sağlamak. Yönetim Kurulu Kararı, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısının tesbit edeceği, arazi taraması, ölçüm, tesbit, proje, imar planı, inşaat, veri toplama vb. konularla alakalı işleri de özelliğine ve aciliyetine göre İSKİ İhale Yönetmeliği hükümlerine uygun bir şekilde veya Emanet Komisyonları teşkil ederek yapmak veya yaptırtmak. Atıksu Kanalizasyon Şebekesi bulunmayan yerlerde, bölge şartlarına uygun “Atıksu Çukuru” tip projelerini geliştirmek ve mükellefler ta-

“bir başarı öyküsü”

"bir başarı öyküsü"

rafından yapılan fenni şartlara uygun tatbikat projelerine Ruhsat Müdürlükleri tarafından, İSKİ görüşünün verilmesini sağlamaktan sorumludur.

Çevre Koruma Kontrol Daire Başkanlığı, içme ve kullanma suyu temin edilen ve edilecek olan yüzeysel su kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması için yürürlükteki kanun, yönetmelik ve yönerge esaslarına göre gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak, konu ile ilgili yönetmelik ve yönerge hazırlamak. Su havzalarında evsel atık üreten sanayi işyerlerinin dışındaki tesislerin yapacağı kirlenmeleri önlemek, bunun için gerekli tedbirleri aldirmek, su havzalarının ağaçlandırılmasını sağlamak, havzalarda zararlı atık üreten konut, tesis ve firmaların mutlak mesafeden başlanarak kamulaştırma işlemlerini ilgili dairesinden istemek, havzalarda; yönetmelik ve yönergeler çerçevesinde inşaat ruhsatlarına, imar planlarına, taş ve maden ocaklarına, yer altı ve kaynak suları ve benzeri ruhsat müracaatları hakkında görüş vermek, İSKİ'nin tesis, işletme, bina ve barajlarını sabotaj, yangın, hırsızlık, yağma gibi her çeşit tehdit, tehlike ve tecavüze karşı korumak, su havzalarının korunması için tespit, ikaz, yıkım ve benzeri çalışmalarda güvenliğin tesisinde Genel Kolluk Kuvvetleri ile birlikte görev yapmaktan sorumludur.

İSKİ'nin İstanbul'un sorunlarına yaklaşımı

Bir Mavi Damla

İstanbul susuzdu. İSKİ, şehri yeniden diriltecek, geçmiş su medeniyetini arkasına alarak gelecek 40 yılın master planını hazırlayacak, böylece su kültürünün ve sağlıklı yaşamın gelişimine katkı yapacaktı. Bu amaçla, 1994'ten sonra en ileri teknoloji kullanımıyla geniş bir su seferberliği başlatıldı. İlk iş su bulmaktı. İstanbul'un içinde bu su yoktu. Yeni su kaynakları Istranca'da bulundu. Etraftaki su kaynaklarında titiz ve bilimsel araştırmalarla ölçme ve su debileri tespit işine hız verildi. Sıra bu suyun mümkün olan en ucuz ve sağlıklı biçimde kullanıcılara ulaştırılmasına gelmişti.

Istranca derelerinden su getirmeyi hedefleyen proje, içinde 7 barajı barındırıyordu. Bulgaristan'a kadar olan tüm bölgeyi kapsayan ve Karadeniz'e akan suların değerlendirilmesine imkân veren bu proje İstanbul'un kurtuluşunun ilk adımı oldu. Düzdere, Kuzuludere, Büyükdere, Elmalıdere, Sultanbahçedere, Kazandere ve Pabuçdere barajları hızla tamamlan-

"bir başarı öyküsü"

"bir bazarı öyküsü"

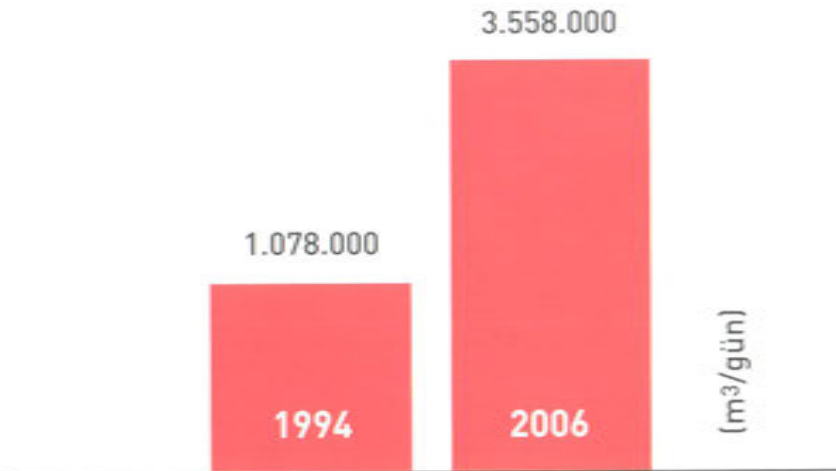
İçmesuyu Yatırımları (1994-2006)

9 adet	Baraj ve regülatör
5 adet	Yeni içmesuyu arıtma tesisi
5 adet	İçmesuyu arıtma tesisi yenileme ve kapasite artırımı
61 adet	Su deposu
79 adet	Pompa istasyonu
791 km	İçmesuyu isale hattı
7.104 km	İçmesuyu şebeke borusu

narak devreye sokuldu. Bu barajlar sayesinde önceki su kapasitesi ikiye katlanarak aşılmış oldu.

İkinci adım, İstanbul'a su sağlayan kaynaklardaki tamamen kapalı ortamlarda ve kirlenmeden arıtma tesislerine taşıyacak yüksek nitelikli isale hatlarının yapılmasıydı. Tarihteki su kemerlerinin işlevini üstlenecek bu isale hatları Türkiye'nin ilk çelik hatları oldu. Bazı örnekler vermek gerekirse; Ömerli-Çamlıca arasında 23 km.lik hat yapıldı. Onu 21 km.lik Maltepe-Adalar isale hattı izledi. Ayrıca, Terkos-İki-

İstanbul'da İçmesuyu Arıtma Tesislerinin Toplam Kapasiteleri

Damat Ibrahim Paşa Çeşmesi

"bir başartı öyküsü"

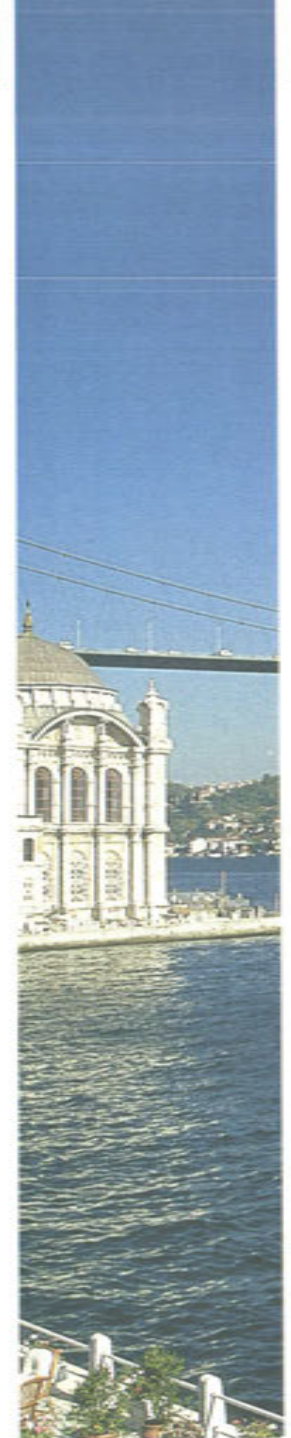

FSM içmesuyu arıtma tesisi

telli İçme Suyu İsale Hattı Yıldızdereleri ve Terkos Gölü'nün suyunu Fatih Sultan Mehmet Han İçme Suyu Arıtma Tesi-si'ne ulaştıran 33 km.lik devasa hat inşa edildi. Terkos Gölü sularını Kâğıthane Arıtma Tesisleri'ne ulaştıran 41.5 km.lik III. İsale Hattı da tamamlandı. İsale hatlarının uzunluğu 10 yıl içinde 3 katına çıkarıldı. Çözüm için öngörülen su depo-ları ve terfi merkezlerinde ulaşılan rakamlar şaşırtıcı boyuta ulaşmış durumdadır. Bu merkezlerden, 10 yıl içinde, daha önce 110 yılda yapılanın yaklaşık 5 katı kadar inşa edilmiş-tir.

Musluklardan akan su çamurluydu ve hastalık saçıyordu. Adı sağlık ve şifa olan aziz su bu duruma gelmişti ne yazık ki! Ancak, çürümüş, içleri dolmuş ve kalbura dönmüş şebekele-rin değiştirilmesi uzun sürmedi. İSKİ bütün kentin şebekele-rini bir ucundan ötekine yeniledi. Üstelik bu işlem son tekno-loji ürünü düktil-font borularla yapıldı. Şimdi su kaçakları son derece azalmış durumda.

Arıtma tesisleri yeni teknolojilerle baştan sona yenilendi. Aktif karbon ozonlama sistemi uygulanan bu tesisler saye-sinde İstanbul temiz ve sağlıklı içme suyuna kavuştu. Çok değil, daha 10 küsur sene öncesine kadar hayal bile edileme-yecek şey de gerçek oldu: Musluğa ağzını dayayarak su iç-

"bir başarı öyküsü"

"bir başarı öyküsü"

mek. Su sadece akıyor, artık içiliyor da. Üstelik, dünya standartlarında. Analiz sonuçlarına göre İstanbul'un suyu, Türk Standartları Enstitüsü (TSE), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Avrupa Birliği (EC) ve ABD Çevre Koruma Ajansı (EPA)'nın öngördüğü kriterlerin üzerinde bir kalitelidir. Ancak, bazı apartmanların su depoları var ve bu depolar temiz değil. Dolayısıyla, depoya kadar ter temiz gelen su, depoda kirleniyor ve musluktan temiz akıyor. Bu durumda, sular temiz akıyor diyoruz ve İSKİ'ye eleştiri yöneltiyoruz. Halbuki, sorun suda değil, depolarımızda. Eğer depo kullanılacaksa, depoların rutin olarak temizlenmesi gerekir ki, gelen temiz suyu kirlletmesin.

İSKİ, suyu kaliteli ve en az kayıpla vatandaşlara ulaştırmak için başlattığı bu büyük hamlede en ileri teknolojileri kullanarak verimliliğini çok yüksek derecede artırdı. Aslında, suyun gördüğü işlemler zinciri sanıldığından daha uzun ve karmaşık bir süreç izliyor. Son teknoloji ile donatılmış arıtma tesislerine gelen su önce havalandırma havuzlarından geçirilir. Burada suyun çözünmüş oksijen konsantrasyonu artırılır. İstenmeyen koku ve tat verici maddeler uçurulur ve demir oksidasyonu yapılır. Ardından ozonlama ünitesinde mikroorganizmaların ölmesi ve kirleticilerin okside olması sağlanır. Sonraki aşama hızlı ve yavaş karıştırma havuzlarıdır. Bura-

larda giderilemeyen organik ve inorganik kirleticiler kum filtreleriyle sudan uzaklaştırılır. En sonunda da klorlama uygulanır ve su, şebekeyle dağıtımına sokulur.

Bir Mavi Deniz

Temiz, kaliteli ve sağlıklı su ancak temiz bir çevreyle mümkündür. Mevcut içme suyu kaynakları ve sahillerin kirlilikten kurtarılması için bir arada toplanan atıksuların arıtılması ve daha sonra da denizin dip akıntısına verilmesi gerekiyordu. Bu gayeyle, ekolojik hayata katkı sağlayan ve evrensel ölçekte bir çevrecilik başarısı sayılabilecek hamleler başlatıldı.

İSKİ maviyle yeşili buluşturmaya kararlıydı. Ön arıtma tesisleri ve biyolojik arıtma tesisleri ardı ardına faaliyete geçti. Mevcut olan Üsküdar ve Yenikapı Atıksu Ön Arıtma Tesislerine eklenen, Baltalimanı Atıksu Ön Arıtma Tesisi, Büyükçekmece Atıksu Ön Arıtma Tesisi, Kadıköy Atıksu Ön Arıtma Tesisi, Küçükçekmece Atıksu Ön Arıtma Tesisi ve Küçük Atıksu Ön Arıtma Tesisi ön arıtmayla atıksuları denize salarken diğer taraftan Ataköy Atıksu Biyolojik Arıtma Tesisi, Tuzla Atıksu Biyolojik Arıtma Tesisi daha ileri bir aşamada arıtma yaparak faaliyetlerini sürdürmektedir. (Bahçeşehir Atıksu Biyolojik Arıtma Tesisi, Çanta Atıksu Biyo-

“bir başarı öyküsü”

"bir başarı öyküsü"

lojik Arıtma tesisi, Silivri Atıksu Biyolojik Arıtma tesisleri ise hizmet alanının genişlemesiyle İSKİ'ye devredilmiştir.)

İSKİ, Terkos ve Paşaköy ileri biyolojik arıtma tesislerinde yaptığı arıtma işlemleriyle doğadan ödünç aldığı suyu neredeyse aynı doğallıkla tekrar doğaya verecek bir seviyede arıtma yapmakta ve en yüksek düzeydeki çevre duyarlılığının gerektirdiği sorumluluğu yerine getirmektedir.

Ayrıca, Paşabahçe Ön Arıtma, Ataköy İleri Biyolojik Arıtma, Ambarlı İleri Biyolojik Arıtma, Büyükçekmece İleri Biyolojik Arıtma ve Tuzla Biyolojik Arıtma II. Kademe tesisleri de hizmete girecektir.

İSKİ'nin çevre koruma yatırımlarının en büyük meyvesi de sahillerin pırıl pırıl hâle gelmesi oldu. 30 sene öncesine kadar denize girilen sahiller yeniden canlanıyor. Artık Florya, Caddebostan, Fenerbahçe gibi noktalarda denize girme olanağı var. Şemsiyeler altında kumlara uzanmış serinleyen kent sakinleri, sevinç içinde serin sulara kulaç atan gençler... Akıllardan çıkan bu sahneleri şimdi yeniden görebilmek mümkün.

Periyodik olarak yapılan su kalitesini izleme çalışmalarıyla deniz suyu denetleniyor. Tüm tahliller yapılıyor ve raporla-

nıyor. Araştırmalarda deniz suyundaki fiziksel, kimyasal ve biyolojik parametrelerin ölçüm ve analizleri yapılıyor. Kolibasili, tuzluluk, sıcaklık ve oksijen gibi 40'a yakın parametrenin sonuçlarına göre deniz suyu kalitesi belirleniyor.

Bir Mavi Rüya

İstanbul'un mavi rüyasıdır Haliç. İstanbul'un kapılarını Osmanlılara açan bu su yolu, kenarlarında imparatorluğun kasırları, köşkleri, konakları, köprüleri, tersaneleri, imarethaneleri, hamamları, tarihi evleri ve çeşitli dinlerin ibadethaneleriyle din ve kültür mozaiği oluşturmuştur. Bu eşsiz güzellikteki bölgede baş gösteren erozyon tehlikesi Fatih döneminde fark edilmişti. Alibeyköy ve Kâğıthane'nin Haliç'e bakan yamaçları daha o zamanlarda ağaçlandırılmış ve eğreti otu ile çalı süpürgesi türü bitkilerle donatılmıştı. Haliç tabanından aldıkları alüvyonlu topraklarla seramik yapan ustalar vergiden mu-

Boğazdan bir görüntü

İSKİ ATIKSU ARITMA TESİSLERİNİN ARITMA KAPASİTELERİ

TESİS ADI	İşletmeye Alındığı Tarih	Atıksu Arıtma Kapasitesi (m ³ /gün)
YENİKAPI ATIKSU ÖN ARITMA TESİSİ	1988	864.000
ÜSKÜDAR ATIKSU ÖN ARITMA TESİSİ	1992	77.760
ATAKÖY ATIKSU ÖN ARITMA TESİSİ	1996	7.650
BALTALIMANI ATIKSU ÖN ARITMA TESİSİ	1997	625.000
BÜYÜKÇEKMECE ATIKSU ÖN ARITMA TESİSİ	1998	155.120
TUZLA ATIKSU BİYOLÖJİK ARITMA TESİSİ	1998	150.000
PAŞAKÖY ATIKSU İLERİ BİYOLÖJİK ARITMA TESİSİ	2000	125.000
SİLİVRİ ATIKSU BİYOLÖJİK ARITMA TESİSİ	2000	125.000
TERKOS ATIKSU İLERİ BİYOLÖJİK ARITMA TESİSİ	2001	1.700
ÇANTA ATIKSU BİYOLÖJİK ARITMA TESİSİ	2001	1.700
KÜÇÜKÇEKMECE ATIKSU ÖN ARITMA TESİSİ	2003	130.000
KADIKÖY ATIKSU ÖN ARITMA TESİSİ	2003	833.000
KÜÇÜKSU ATIKSU ÖN ARITMA TESİSİ	2004	640.000
BAHÇEŞEHİR ATIKSU BİYOLÖJİK ARITMA TESİSİ	2004	7.400

"bir başarı öyküsü"

af tutulmuş ve bölgede ziraat yasaklanmıştı.

Lale Devri'nde dillere destan Kâğıthane eğlenceleri, denizin, tatlı su derelerinin, yeşilliğin bulunduğu mesire yerlerine dönüşmüştü. Bu müstesna yerin güzelliği, Haliç'e uzanan sanayi tesisleri bu ihtişamı bozana dek sürdü. Rüyanın kâbusa döndüğü 1950'li yıllardan sonra fabrika ve depolar Haliç'in doğal yapısı kadar çevresini de değiştirdi. Balıklar bile ölmüştü. Pis kokular rüzgarlı havalarda İstanbul'un iç kesimlerine kadar yayılıyordu. Haliç sessiz bir uykudaydı. Çamur tabakasının su yüzüne kadar vurarak adacıklar oluşturduğu zavallı bir hâl almıştı Haliç. Ve dünyanın en büyük çevre projesi hazırlandı. Atıksu kolektörleri, tüneller, terfi merkezleri, arıtma tesisleri büyük bir hızla gerçekleştirildi. Haliç'in çamuru kovalı dip tarama gemileriyle çıkarıldı. Şimdi 33 çeşit balığın hayat bulduğu Haliç, bundan 15 sene önce, kimsenin aklından bile geçiremeyeceği mavilikte keyifle uzanıyor. Haliç Çevre Koruma Projesi Dünya Büyükşehirler Birliği tarafından ilk kez düzenlenen yarışmada 30 aday projeyi geride bırakarak 1. seçildi. Haliç'in temizlenmesiyle iş bitmedi. Çevre düzenlemeleriyle, üniversite ve kültür-sanat merkezleriyle Haliç, su ve yeşil medeniyetine geri döndü.

"bir başarı öyküsü"

"bir başarı öyküsü"

Yürütülen tüm çalışmalarla birlikte, bir taraftan da dere ıslahlar çalışmaları yapıldı. Kış aylarında haberlerde sıkça, sel baskınının yol açtığı felaket görüntüleriyle karşılaştık. Evler kadar kamu kuruluşları da sular altında kalırdı. Taşan dereler civarda yaşayanların hayatını alt üst ederdi. Yıllar önce büyük bir gazetenin tesisleri bile suyla dolmuştu. Sel baskınları kader değildi elbet. İstanbul'da toplam uzunluğu 600 km'yi bulan 68 derenin 300 km'lik kısmının ıslahı tamamlandı. İSKİ'nin projeleriyle Alibeyköy, Kasımpaşa gibi her yağmurda sel baskını yaşayan bölgelerin kaderi değişti.

Bir Mavi-Yeşil

İSKİ, sadece musluktan akacak olan suyu arıtma yoluna gitmiyor. Sistemi bir bütün telakki ediyor. Suyu asıl olarak kaynağında temiz tutmayı amaçlıyor. Bunun için sıfır toleransla havza koruma programları uyguluyor. Maviyi, yerinde, yeşil ile birlikte koruyor ve kolluyor.

Havzaların korunması konusunda İSKİ, uydu aracılığı ile hem yapılaşmayı hem de su kirliliğini takip edebilmektedir. Bir tarafta uydu teknolojisi ile takip yapılırken buna koşut olarak havzaların korunması için acil müdahale ekipleri görevlerini eksiksiz yerine getirmektedirler. Havza korumada

sıfır kaçak yapılaşma ilkesiyle çalışan İSKİ, bir tek kaçak yapıya bile izin vermemekte ve yapılması gereken yıkımları hukukun öngördüğü ölçüde derhal yapmaktadır. Bu kapsamda bugüne kadar havzalarda 1790* adet bina yıkımı gerçekleştirilmiştir. 0-300 m mutlak koruma ve 300-1000 m kısa mesafeli koruma alanlarında hiç bir suretle yapılaşmaya müsaade edilmemektedir. Hatta mutlak koruma alanlarında sıfır yapılaşma projesi kapsamında, Ömerli'de mutlak koruma alanındaki binaların tamamı yıkılmıştır.

* 2007 Nisan ayı itibariyle

"bir başarı öyküsü"

"bir başarı öyküsü"

İSKİ'nin Çevre Koruma Yatırımları (1994-2006)

5 adet	Ön Arıtma Tesisi
7 adet	Biyolojik Arıtma Tesisi
17 adet	Adet Terfi Merkezi
67 km	Tünel İnşaatı
366 km	Kollektör
392 km	Ana Toplayıcılar
38 km	Boru itme
14 km	Kara Boru Hattı
12 km	Deniz Deşarj
2.625 km	Atıksu Şebekesi

Çağının ilerisinde bir kurum: İSKİ

Sadece

kullandığı teknolojilerle değil, aynı zamanda hizmet alanı ve hizmet verdiği nüfus bakımında da dünya ölçeğinde dev bir işletme özelliği kazanan İSKİ, çağının ötesine geçen hamle ve projeksiyonuyla yükselmeye devam ediyor.

İSKİ'nin 12 milyonu aşan nüfusuyla İstanbul'daki hizmet alanı 6504 km². Şehre bir günde verilen ortalama su miktarı 2 milyon m³. İSKİ 1.7 milyar dolar civarındaki bütçesinin yarısından fazlasını yatırımlara ayırıyor.

Hayal bile edilemeyecek kadar kısa sürede dünya standartlarındaki kaliteli suyu evimize getiren İSKİ, kullandığı teknolojiiden inşa ettiği, planladığı tesislere, su kaynaklarının tespitiyle başlayıp korunmasına uzanan perspektifiyle çağının ötesine geçmeyi başardı. Bugün İSKİ, bilgi işlem hizmetlerinde dünyada kullanılan en gelişmiş sistemin alt yapısını oluşturup yeni gelişmeleri anında algılayıp adapte edecek bir altyapıya kavuşmuş bulunuyor.

"bir başarı öyküsü"

Sunduğu çağdaş hizmetlerle İSKİ'nin vatandaşlara sağladığı kolaylıklardan biri de her ilçeye şube müdürlükleri açmak oldu. Kaliteli hizmet sunmanın ön şartı olan verimliliği sağlamak ve vatandaşların ayağına hizmeti götürebilmek için İstanbul'un 20 noktasına inşa edilen ve her türlü iletişim ve otomasyonda en ileri teknolojiyle donatılmış hizmet binaları inşa edildi. Bu binalarda İSKİ ile ilgili her türlü mukavele akdi ve feshi, su sarfiyatının tespiti, tahsilât ve fatura işlemleri süratle gerçekleştiriliyor.

İSKİ Üsküdar hizmet binası

Bütün şube müdürlüklerinde mevcut on-line sisteminin yanı sıra 17 adet bankayla yapılan protokol gereği ödeme kolaylığı sağlandı. Kuyruklarda geçen zaman kaybı önlendi. El bilgisayarı ile barkodlu okuma yapılarak mahallinde fatura verilmekte ve böylece adrese ulaşmama ve okuyucudan kaynaklanabilecek hatalar ortadan kaldırılmış olmaktadır.

"bir başarı öyküsü"

Çoğumuzun masal kitaplarındaki fantastik öyküleri imrenerek okuduğu yıllar geride kaldı. Şimdi bilim kurgunun gerçek olduğuna tanık oluyoruz. Hızla gelişen teknoloji başımızı döndürüyor. İşte internet, son yıllarda sıkça duyduğumuz kelimelerden biri. Kimine göre sihirli formüller, kimine göre bilgiye ulaşım, kimine göre dünyalı olma, kimine göre tehlikeli bir derin kuyu anlamına geliyor. Ama şurası kesin ki, internet, hayatımızı kolaylaştıran ve sıcacık evimizden çayımızı yudumlarken elimizin altında olan sonsuz imkânlar toplamı. Teknoloji dostu İSKİ hem bu alandaki gelişmeleri izliyor hem de kullanmak için gerekli yatırım ve hamleleri yapıyor. Suyla teknolojiyi buluşturuyor. Sadece üretim, arıtma, depolama ve ulaştırmada değil, türev işlemlerde de. İşte, sağladığı kolaylıklardan belli başlıları:

www.iski.gov.tr adresine girerek pek çok hizmetten yararlanmak için klavye tuşlarına basmak yeterli. İstan-

"bir başarı öyküsü"

bullular bulundukları yerden 7 gün 24 saat boyunca İSKİ hizmetlerine ulaşabiliyor. Bu sistem sayesinde, “e-çözüm”le her şikâyet 24 saatte yanıtlanıyor, problemler en geç 48 saatte çözülüyor.

Öte yandan, “e-bilgi”yle İSKİ’ye olan tüm borçlar ve son dönem fatura bilgileri incelenebiliyor. “e-tahsilât” kredi kartıyla ödeme imkânı sunuyor, “e-fatura” son ödeme tarihinden önce e-posta yoluyla faturaların ulaştırılmasını sağlıyor. Böylece ele geçmeyen fatura derdi sona eriyor. “e-fatura” hesap sayesinde son sayaç işareti girilerek tahmini fatura hesaplanabiliyor. “e-arıza” su ve kanal arıza, susuzluk, su kirlenmesi, şebeke faaliyetleri, tanker talebi gibi konularda hizmet veriyor.

“e-kaçaksu” ile kaçak kullanım ihbarları yapılabilir. “e-adres”le ise ilçe, mahalle, sokak adı ve bina numarası seçerek mukavele numarası, ev ve işyeri sayısı ve sayaç bilgileri sorgulanabilir.

Bilişim alanındaki dev adımları süratle hizmetine ilave eden İSKİ, wap uyumlu cep telefonları üzerinden de tahsilât yapabiliyor.

İSKİ Alt Yapı Bilgi Sistemi (İSKABİS) İstanbul içme suyu, atık su, yağmursuyu, alt ve üst yapı tesislerinin sayısal en-

“bir başarı öyküsü”

vanterlerinin tutulduğu, sorgulanabildiği, çeşitli network analizleriyle modelleme çalışmalarının yapılabildiği bir coğrafi bilgi sistemi. Bu sistem bütün altyapının tamir, bakım, onarım ve planlama çalışmalarının hızlı ve etkin biçimde sağlanmasına yaramaktadır. Bu proje, Amerika'nın Baltimore şehrinde düzenlenen ve 150 projenin katıldığı Uluslararası Başarı Ödülleri yarışmasında 1. oldu.

Öte yandan, ALO 185 24 saat kesintisiz hizmet veriyor. İstanbullular ile kurum arasında bir köprü işlevi gören bu hat, su ve kanalizasyonla ilgili her türlü şikâyet için kolay ulaşılabilir bir çözüm ortamı sunmaktadır. Müşteri ilişkileri yönetiminin ayrılmaz bir parçası olan ALO 185 aracılığı ile gelen müş-

teri talep ve şikayetlerinin çözümü için kendilerine dönmektedir. Yine, aynı amaçla çalışan Beyaz Masa ise tüm ilgi, güler yüzlülük ve konukseverliği ile hizmet ve çözüm sunmaktadır.

Call Center birimi ise, her gün binlerce kişiye ulaşarak İstanbulluların İSKİ ile ilgili nabzını tutmaktadır. Pek çok kamu kurumuna örnek teşkil eden bu uygulama ile telefonla görüşülen İstanbullulara hem İSKİ'nin tanıtımını yapılmakta hem de vatandaşların öneri ve şikayetleri gerekli birimlere iletilmektedir.

Su havzaları, daha etkin koruma amacıyla uzay teknolojilerinden istifade edilerek İkonos uydusuyla denetleniyor. Yüksek çözünürlüklü dijital görüntüleriyle yeryüzündeki her türlü cisim görüntüleniyor ve koruma alanlarındaki kaçak yapılar anında tespit ediliyor. Böylece, ilerleyen yıllarda afet yönetimi, şehir planlaması gibi pek çok alanda yapılacak çalışmalar için güçlü bir alt yapı kuruluyor.

İSKİ'nin kurduğu Merkezi Kontrol ve Veri Toplama Merkezi (SCADA) su dağıtımını düzenli ve verimli kılıyor. Bu sistem su kaynaklarını, ana dağılım sistemini, su depolarının durumunu sürekli izleme, bilgi toplama,

ANA SAYFA

KURUMSAL YAPI

ARITMA TESİSLERİ

SU KALİTE RAPORU

YÖNETMELİKLER

Duyurular

Arıza Kesinti

Genel Bilgiler

Şube Müdürlükleri

Bilgi Edinme

e-Çözüm

Arama

Vezneler

Mukavele Bilgileri

Tahsilat Bilgileri

Kanal Ruhsat İşlemleri

Tahakkuk ve İtiraz

Atıksu Ruhsat ve KÖP

Su Kalite Kontrol Laboratuvarı

Su Fiyatları

İhaleler

Sertifikalı Sıhhi Tesisatçılar

İletişim

İstanbul için BÜYÜK
çevre koruma projeleri

barajların
DOLULUK oranları

"bir başarı öyküsü"

"bir başarı öyküsü"

denetleme ve uzaktan kumanda işlemlerini yerine getiriyor.

Bu SCADA sistemi, tesislere monte edilen 73 istasyondaki elektronik ekipmanlar aracılığıyla şehre verilen suyun miktarı, basıncı, pompa çalışma ve arıza durumlarını kontrol altında tutuyor. Böylece, kesinti ve kayıpların asgariye inmesini sağlıyor. Anında müdahale imkânı sunan bu sistemle meteorolojik şartlar (yağış, buharlaşma, hava sıcaklığı), su kaynaklarının durumu, su kalitesi (bulanıklık, ph ve klor düzeyi), debiler, basınçlar, pompa durdu-çalıştı-arızalı vb. gibi bilgiler denetlenebiliyor.

Bütün bu yapılanlar, "Başka bir kentte mi yaşıyoruz acaba?" sorusunu sorduracak kadar göz kamaştırıcı!... Yanıbaşımızda duran ve farkında bile olmadığımız suyun hikâyesinde ne çok bilinmedik şey olduğunu şimdi daha iyi anlıyoruz. Suyun öyküsü işte böyle meşakkatli çabalarla yazılabiliyor.

İSKİ'nin gelecek projeksiyonu

Yıllardır

süren su sorunu çözülen İstanbul için şimdi gözler geleceğe çevrildi. İSKİ'nin projeleri dünya kenti İstanbul için yeterli ve etkin su temini projeleriyle atık su ve yağmur sularının çevresel açıdan sağlıklı bir şekilde planlanma stratejisini ortaya koyuyor.

2040'a kadar atık suyun toplanması, arıtılması ve çıkış suyunun uzaklaştırılması için uygulanacak projelerin belirlendiği planda kentin tamamının kanalizasyon bağlantılarının gerçekleştirilmesi ve su kayıplarının en aza geriletilmesi hedefleniyor. Havza alanlarını da etkin bir biçimde koruyarak yeni içmesuyu ve atıksu projeleri ve dere ıslahları ile İSKİ yatırımlarına hızla devam ediyor.

Son 10 yılda yapılan yüzlerce tesis ve 7 milyar YTL'yi aşkın içmesuyu ve atıksu yatırımıyla İSKİ, suyu taçlandırmayı başardı. Geleceğe daha güvenle bakmamızı sağladı. Şehirle suyun barışmasını sağlamakla kalmadı,

"bir başarı öyküsü"

Terkos Barajı

aynı zamanda suyun ruhuna yaptığı kültürel hizmetlerle de su medeniyetine ışık tuttu.

İSKİ eski çeşmeleri ve su abidelerini restore ederek onları bugünle buluşturmak amacıyla, sayıları 1300'ü bulan çeşmelerin 171'i üzerinde çalışmalar yapıldı ve 41 tanesinin restorasyonu tamamlandı.

Tarihin billur suyuyla hayat bulmuş bu kent, geleceğini yine suda arayacak. Kuruluşundan bugüne kadar süren yorucu ve çileli bir yolculuğun bugün ulaştığı nokta kentin öyküsünden hiç ayrılmadı. Bu şehrin iki yakası bile suyla bir araya geldi. Su, zamanı denetleyen bir unsur gibi şehrin gelişimini, güzelliğini, sosyal ve kültürel yapısını biçimlendirdi. Kent, susuzluk girdabını atlatmayı başardı. Suyun etrafında dönen ihtişamı yakaladı.

İstanbul her zaman suyu kendinden bildi. Suyla kurulan dostluğu geleceğe taşımak için seferber oldu. İSKİ bu seferberliğin de adıdır. İSKİ adı, medeniyetin bekasını suda bulan ve berraklığını azizliğiyle buluşturmaya çalışanların görev aşkını ifade eder. Geleceğe doğru akan suyun bugünkü sadık takipçisidir. Suyun şeffaflığı onu yönetenlerin vatandaşlarına karşı görevlerine de yansıyor. Bu su masalı ve başarı öyküsü sadece bir övünç ve-

"bir başarı öyküsü"

silesi olarak değil, aynı zamanda sudaki duruluğun ve gelecek İstanbul'un aksini yansıtmak için minik bir çaba olarak okunmalı. Masal deyip geçmeyiniz. İSKİ, 1000 sene sonra İstanbul sakinleri için bu masalın ne ifade edeceğini düşünüp iç huzuruyla gülümseme hakkını kendinde bulmak için gece gündüz çalışıyor.

"bir başarı öyküsü"

İstanbul için... Hayatlarımız su gibi aziz olsun diye...

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İ S K İ

İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ

ISBN 9944-100-35-0

